

PERŽVALGA.

— Po trijų mėnesių pertraukos—sustabdytas 7 balandžio, dienraštis „Vilniaus Žinios“ vėl pradėjo eiti. Birželio 20 d. vėl pasirodė 80 N, kuriame apskelbta, jog nuo liepos 1 mos pradės eiti nuosekliai kasdien.

— „Liet. Kurjeras“ praneša girdėjęs, jog ant Rygo-Orlovas geležinkelio jau vėlėi esąs parengta traukinys, kuriame telpa baudžiamasis kareivių būris. — Tas geležinkelis tiesiasi per Latviją, Lietuvos pašonėj! Matyt, kad caro valdžia vėlėi ruošiasi prie kraujo gožimų...

— Panevėžyį šįmet užbaigė realinėje mokykloj 7-tą kliašą šie: M. Bagdanavyčius, F. Blioch, E. Butėnas, J. Dauge la, A. Gurtjev, O. Heištas, J. Kasparavyčius, J. Kazakevyčius, J. Liudvikas, P. ir M. Medvedievai, P. Petkevyčius, M. Piskorskis, M. Rubinštein, A. Ribbe, N. Staseryčius, P. Stadnickis-Koleda, B. Sročkis, K. Stravinskis, L. Šcinink, A. Šulc, A. Weber, A. Zaks, J. Zingberg. — Iš pavardžių matosi, kaip mažas lietuvių nuošimtis užbaigė Panevėžyį 7-tą kliašą!

— Netikėtai mums pateko į rankas įdomus lakštas. Ant viršaus stovi išnalevota Žiobiškio (Kauno gub.) bažnyčia, kitoje pusėj atspaudinta lenkiškai ir lietuviškai atsišaukimas po antgalviu: „Duokite o bus jums duota“. Apačioje priklijuota ilgas lakštas po pierinių plytų, tai atplešiamos markutės po 3 kap. Atsišaukime meldžia rinkti Žiobiškio bažnyčios pastatymui aukas, pardavinėjant tas „plyteles“ ir siųsti jas ant kunigo Zapkaus rankų. Už auksas, kunigas žada atsimelsti. Tokius lakštus siuntinėja minėtas kunigas ir amerikiečiams. — Dalykas menkas, jeigu jį jįmtum sau pavieniui. Bet kada sulygini daugybę dabar atsiradusių rinkliavų, vis dėlei bažnyčių statymo, tai pasirodo dar vie-

nas aiškus faktas, kad šėdien Lietuvos kunigams netiek rupi tėvynės išliuosavimas, kiek bažnyčių statymas. Įdomu, kad jie iš lietuvių paeidami, jokios tėvynės meilės nebeturi. Jauzdami kibirkštelę patrijotizmo, šėdien jie daugiau ru-pintųsi žmonių apšvietimu ir liaudinės revoliucijos palaikymu. Žmonės tada sau bažnyčias pasistatys, kai turės ko sočiai pavalgyti, kai nusikračius caro valdžią liuosibus nuo kazokų ir dragunų sauvilės. Tikras savo brolių-lietuvių mylėtojas, nors ir po sutana, šėdien turi tiktai apie tėvynės laisvę rupinties, o ne apie statymą bažnyčių. Žmonių skatikėliai šėdien revoliucijai yra reikalingesni, negu Dievui.

— Privatiškos žinios pranešė, o į Amerikos laikraščius pasiuntinėti atsišaukimai patvirtino, kad Lietuvoje buk susitvėrusi nauja politiška partija, butent partija lietuvių „socialistų-revoliucionierių“, kuri, anot žinių, jau esanti gana druta — Sivalkų gubernijoje turinti į 15 kuopų.

— Vilniaus inteligentų tarpe baisus iširimas. „Lietuvos“ 28-ame Nr. rašo iš Vilniaus K. Puida apie neseniai atsibuvusią pirmąją lietuvių dailės parodą. Paroda, kaip paroda, — bent apie pačią parodą dabar mažai ir bešnekama; daugiau triukšmo dabar pasidarė tame klausime: Kas buvo parodos užmantoju? Pasirodo, kad labai daug pretendentų, ir vienas nori garbės ir kitas. Lygiai anais metais ėjo Amerikos laikraščiuose gana karšta kova už tą, kas pirmutinis sumanė „Aušrą“ išleisti. Autorius to straipsnelio, tą aprašinėdamas, sako, jog dėlei to „Inėstas tapo naujas dissonansas į neskaitlingą lietuvių inteligenciją, neskaitant jau partvyiško dissonanso“.

— Gavome iš Vilniaus naujus, lenkų kalboje pradėjusius eiti laikraščius: „Wiedza“ (šis

biskį [jau ankešiaus pradėjo eit) ir „Głos Polski“. Abu savaitiniai; pirmasis sociališ-kai-progresyviškas, antras — tautiškaidemokratiškas.

— Lietuvių Socialistų Sąjungoje kilo sumanymai perkelti savo organą „Kovą“ iš Philadelphijos į Brooklyną. Sumanymai nėra niekuom stipriai motyvuojami, tik reikia dasiprotēt, kad norima įkurti spaustuvę ant platesnės papėdės, negu dabar. O tam, matomai, sumanytojai išvedžioja Brooklyną esant patogesne vieta už Philadelphiją. Iš kio atžvilgio, teipgi nenurodoma. Sumanymas kilo tarpe Brooklyno lietuvių socialistų, kurį parėmė ir Connecticuto valstijos kuopų konferencija (žr. „Kovos“ N 28).

— „Amerikos Liet. Susivimas“ bruzda įkurti savo organą. Philadelphijos kuopa pataria įkurti savaitinį, vardu „Tėvynė“, tekio pavidalo, kaip „Liet. Ukininkas“ ar „Kova“, ir išleisti Philadelphijoje. Yra jau kiti sumanymai apskirti vietą organui New Yorke („Darb. Viltis“ N 29). Svarbiausio dar nėra: samatos leidimui, laikraščio programo ir redaktoriams.

— „Katalikas“ bus-bus tylėjęs sau ant gero ir vėl kartais papučia nė šį-nė tą. Nr-e 29 ugne spiaudo ant Rusijos revoliucionierių, už tai, kad Šveicarijoje įvyko kokie tėnai prietikiai tarpe policijos ir anarkistų. Regimai „K-as“ sumaišo, ant savo nelaimės, kiekvieną revoliucionierių su anarkistu! Ir siundo Šveicarijos valdžią, kad „apsivalytų“ nuo Rusijos revoliucionierių. Tas gana butų blogai ir pačiam „K-ui“: jeigu Šveicarija jo paklausytų, tai visųpirmu jį patį nagan pajimtų, kaipo revoliucionierių, nes dar 27-ame savo numeryj rašė: „Grius sostai, ir užgims lygybė“ ir tt. Suprantama, kad Šveicarija vargiai jo velijimus išgirs, bet tas bloga, kad jau skaitytojai

gaus neapykantą prieš revoliucionierius ėionai. Kam siundyti? Juk mės visi, neiškiriant nė „K-o“, esam revoliucionieriais. Kam sėt ant savęs neapykantą pasijimant rolę kokio ten teisdario tarpe Šveicarijos policmonių ir nenaudėlių anarkistų!

— Apie „grįžtančius“ Europon žmones, kaip praėjusiam numeryj pagal „Saltinį“ paminėjom, dabar paaiškina „Wilkes-Barre Record“. Ištikrųjū tai daug daugiau pradėjo žmonių iškeliaut Europon, negu pirmiaus. Per tris mėnesius sako iš vieno New Yorke, ar per jį, iškeliauvo 43.102 ypatoms daugiau už tą patį laiką pernai. Bet kas keliauja? Pasirodo, kad tai praturtėjusi buržuazija—ponėliai lekia Paryžiaus ir Šveicarijos aplankyti. Minėtas dienraštis net sako: „Įdomu, kad amerikoniai dar savo krašto gražumų pilnai nežinodami, skubinasi smogėtis į užsienius... Amerika eina Europon smaguriautų ir atsiputėjų, o Europa eina Amerikon dirbtų ir atsilsėjų nuo priespaudų slėgimo“. — Amerikon-gi, ištikrųjū, netiktai nesimažina atėivystė, bet dar dauginasi. Anot „Liet. Kurjero“ (Vilniuje), tai dar niekad tiek daug iš pačios Lietuvos ir Bielorusijos nėjo žmonių, kiek šįmet. Daugiausia danginasi darbininkai, nevedę ir su ėielomis šeimynomis. Traukia į Londoną, Braziliją, Argentiną, ir į abidvi Amerikas.

— „Žvaigždės“ 29-ame N. rašo iš Estono, apie juokingas jįmtynes vietinių „cicilikų“ su kunigu Miluku, — kurs ten nuvažiavo suorganizuoti L. R. K. kuopą. Anot korespondento, ten „cicilikai“ vedė su kunigu M. karštus debatus ir teip jį jėrzino, kad Milukas nebeiškentė ir patarė savo šalininkams, kad prieš „cicilikų despotizmą užprotestuot ir išeiti iš salės“. Ką iškilmingai ir padarė. Tada cicilikai irgi išėjo „baudami“ marselietę.

Iš Lietuvos.

Vilnius. Birželio 5 d. valdžia konfiskavo rusų laikraštį „Siev. Zap. Golos“ N 453.

— Teismas paliepė uždegti einantį Vilniuje lenkų kalboje laikraštį „Topór“ (Kirvis).

— Keletas dienų atgal Vilniuje suėmė visą soc.-revoliucijonierių karišką organizaciją. Tarp kitko paimta ir slapta spaustuė. Kelioms dienoms praėjus policija surado dar vieną soc.-revoliucijonierių spaustuė ir suėmė vieną moteriškę.

— Vilniuje birželio 3 d. pamiestą išlipintas gubernatoriaus paliepimas, kuriuo draudžiama platinti žodžiu arba per spaudą melagingos žinios apie valdžios darbus. Tokspat paliepimas išleistas ir Kauno gubernatoriaus. Prasikaltėliai bus baudžiami iki 3 mėnesių kalėjimo, arba pinigine bausme iki 500.

Vilnius. Keletą dienų atgal Vilniuje policija surado pasportų dirbtuvę.

— Birželio 7 d. sprogo bomba. Iš žmonių niekas nenukentėjo.

Erzvilkas. Gegužės 11 d. pas aptiekorių Žičkų ir siuvėją Magdziuką buvo kratos. Pas Žičkų rado ir atėmė šaudyklę, kurią jis buvo pasiskolinęs nuo urėdninko ir kardą, užsilikusį pas jį nuo tarnystės japonų karės laike; iš raštų paėmė „Skardo“ N 15 ir po vieną numerį „Liet. Ukininko“ ir „Saltinio“. Pas Magdziuką nieko nerado. Žičkus ir Magdziukas dar laisvi. Krata buvo padaryta iš tos priežasties, kad miestelyje dažnai budavo išmėtyta daug visokių atsšaukimų; policija norėjusi susekti jų sandelį.

Eiriogala (Kauno apskr.). Geg. 4 d. Krakų viršaitis Bačkys su keturiais sargybiniais

pardavė per licitaciją vieno valstiečio arklį už neįnešimą mokesčių. Arklis buvo geras, bet sargybiniai pardavė jį už 22 r. 50 kap., nors galima būtų ir brangiau jį parduoti.

Teip tai valdžios tarnai atima valstiečio turtą už mokesčius.

Krikliniai. (Panev. pav.). Kovo 26 d. š. m. pasimirė čia tarnaitė P. Krikščeliunaitė; ji tarnavo pas savo svainį A. Tamošiuną, imdavo algos per metus 10 rub. ir 20 svarų linų, bet užstojus šeiminkauti J. Tamošiunui, gaudavo tik 10 rub., o per paskutinius metus, kuomet jau negalėjo daug dirbti, nieko negaudavo, bet ant galo-pagalios visai jau spėkų netekus tapo išmesta į patvorį, kur ir pasimirė. Velionė kruvinu prakaitu buvo užsidirbus 117 rub., mirdama padavė juos į geras rankas, o rubus savo paliko giminėms, bet visus gimines J. T. su pagaliu išsivaikė ir keikė velionę, kad nepaliko jam tų 117 rub. Tai darbininko-žmogaus likimas!

Liudvinavas (Kalvarijos pav.). *Juodašimtiškas pamokslas.* Mūsų klebonui kun. Orintui labai nepatinka „Šviesos“ draugija. Todėl gegužės 12 d. skelbdamas Dievo žodį apšmeizė ją tartum koks „tikrasis rusas“. „Susitvėrė, girdi, Liudvinave „Šviesa“... Ne! ne šviesa, bet tamsa jąją reik pavadinti, nes išmokys ji jus vogti, plėšt, kryžių išjuokt, nes ji, girdi, žydams parsidavus. Tie, kurie „Šviesai“ aukavo, tegul, girdi, atgal atsiima savo pinigus, nes „Šviesos“ draugija, tai vagis „razbaininkai“ ir žydams parsidavusieji. Ot, girdi, reik sutvert „Žiburio“ draugiją, ji tai tikrai, girdi, gera.

Ragino dar dievobaimingus įsirašyti į naują draugiją, „Seimynėlės Marijos“.

Liudna, liudna, turint tokį kleboną, bet dar liudniau, kad jis pavertė mūsų bažnyčią į vietą melo ir apšmeizimo!.. „Liet. Ukininkas“.

Naumiestis (Suv. gub.) Per šeštines bažnyčioje sumušta nebejauna moteriškė Antanaitienė, prielanki buvusi marijavitams. Be to, čia marijavitai persekiojami ir kitaip. Juos boikotuoja, į darbą nepriima ir žydams neleidžia, kad jiems darbą duotų. Netik patįs katalikai neparsamdo, bet ir kitų tikėjimų žmonėms — liuteriams, žydams uždraudė marijavitams namus parsamdyti, bauginami sudegisia. Tokiu budu verčiami marijavitai išsikraustyti iš savo šalies. Mat, kaip „tikrieji“ katalikai supranta tikėjimo liuosybę.

Vilnius. *Siuvėjų streikas* tęsiasi jau tris savaites, bet darbadaviai nenusileidžia. Siuvėjai-darbininkai taisosi tuo tarpu savo dirbtuves, kad streikui užsitęsus, galėtų ilgiau laikyties.

Steiniškiai. (Griškabud. vals., Naumiesčio pav.). Ukininko Kudirkos darbininkai nutarė švęsti gegužės šventę. Šeiminkas dėlto pradėjo pykti ir norėjo vieną darbininką atstatyti. Tada, nieko nelaukdami, darbininkai pakėlė streiką: reikalavo be to, geresnio valgio ir drabužio; prie streiko, prisidėjo ir piemuo, tiktai, tėvo subartas, grįžo prie darbo. Kiti laikėsi visą nedėlią, jų vietos buvo apskelbtos po boikotu, ir niekas nėjo dirbti. Tečiaus vienybės pritruko, ir vienas darbininkas grįžo prie darbo, nereikalaudamas dar-gi, ko buvo norėta. Bet Kudirka pridėjo 1 rub., pagerino valgį ir žmoniškiau ėmė apsieiti. Reikia pastebėti, kad su streiku kovoja labai „žiburiečiai“: ukininkai dažnai kreipiasi prie jų, kad padėtų apramdyti „nerimailas“.

Paberžė (Panevėžio pav.). Į Paberžės dvarą buvo atėjęs vaikas ir sušaukęs darbininkus, padarė susirinkimą. Atėjo dvaro nuomininkas, pasišaukė kumetį Stankų ir klausia: „Kas čia per žmogus? Suink jį“. Kumetis atsakė: „Kad tau bloga daro, tai suink pats, mums jis gerai kalba“. Ponas ėmė išrodinėti, kad be jo žinios negalima įsileisti į dvarą žmogaus ir susirinkimų daryti. Už kelių dienų Stankui buvo atsakyta vieta. Kiti darbininkai išpradžių stojo už atstatytąjį draugą, bet pabuvus, vienybė iširo ir jie nuėjo atsiprašytų pono: už tatai gavo kiekvienas pabaudos (štropo) 50 kap.

Ašmenos (Vilniaus gub.). *Valstiečių bylos.* Birželio mėnesį vietiniame apskričio teisme bus nagrinėjamos trys didelės valstiečių bylos. Kaltinama apie 50 žmonių, kurie buk spyrę kitus neiti į darbą. Be to, Vilniaus apskričio teisme yra nemaža panašių bylų Ašmenos, Švenčionių ir Disnos pavietuose.

Lietuviškų Knygynėlių Draugija. Sodžius pradeda atbusti. Žmonių dvasios reikalai užima kas-kart žymesnę vietą. Pakilo gerų knygų reikalavimas. Bet jis toli nepakakinamas. Gerosios knygos mažai platinasi po kaimus. Jų vietą užima dažnai įvairios šiukšlės, kaip antai „Sapnininkai“, „Magelionos“, „Gadzinokos“ ir kitos, kurios netik nelavina žmogaus proto ir dvasios, bet dar migdina, atitraukdamos nuo tikrojo gyvenimo. Mūsų žmonės dar nemoka rinkties gerų knygų ir neturi iškur pasirinkti: mūsų knygų platintojai — knygnešiai ir šiaip knygininkai — paprastai vartoja tik tokį „tavorą“, kuris labiau perkamas, kaip, pavyzdžiui, minėtosios augščiaur knygutės. Tai gi, pravesti ke-

lią geroms knygutėms į sodžių, duoti žmonėms gerą pradžią, kad jie pamėgtų skaitymą ir jau toliau patįs lavintųsi—yra vienu svarbiųjų apšvietimo uždavinių. Ir tokį uždavinį turi pasistačiusi sau Lietuviškų Knygynelių Draugijė.

„Žarija“.

Darsuniškiai, Vilniaus g. (Ištrauka iš laiško). Naujienos tokios. Šįmet atsiranda toki kunigai, katrie susidaro didelės kompanijas žmonių ir eina sykiu į Vilniaus „Kalvarijas“. Susitelkia dideli būriai žmonių, pasijima iš bažnyčių karunas, altorėlius ir nešasi. Kunigai net basi eina į pačią vietą, giedodami šventas giesmes.

Pasitaikė, kad vieną tokią kompaniją privijo su ketvertu stačiatikių „batiuška“ (popas) ir da koksai su juom činauninkas. Tuojaus užriko: „Davaite dorogu!“ (Duokite kelią). Meldžionis nenorėjo išsilenkti, mat nešė dieviškus paveikslus ir altorius, ir jie mislino, kad poneliai gali sau per dirvas apvažiuot. Supykęs činauninkas riktelėjo vežėjui: „Ježdžai priamo“ (važiuok tiesiai). Šis ir paleido ant žmonių arklius. Bet meldžionis neapsileido: vos arkliai lypstelėjo kulnis, tuoj minia šoko ant ponų ir davė tiek, kad tie ir mirs, ne užmirš. Visus baisiai sukruvino. Kad ne kunigas, būtų gal užmušę. Tik šis perprašė įvirtusius meldžionis, sakydamas: „Gana jau, dovanokit“...

Tai mat, kaip pas mus einas. O kad teip pirmiau būtų padarę, tai žiūrėk kas būtų buvę! Dabar, nieko.

Unijotų cerkvės liko tuščios; popai—vienai išvažinėjo Rusijon, kiti persivertė į katalikus.

Pradėjo vėl kazi-kas mėtyti proklamacijas. Vilniuje girdėtis dideli šaš judėjimai. Rusijoje dvarus degina. Jau šita revoliucija neuzges, bet viskas išsipildys.

Darsuniškiuos yra mokykla, kurioje už pereiną žiemą gal tris vaikinai tesilankė; kiti mokinosi špitoleje. Bet užtai šįmet, tai buvo pilna. Mokykloje yra kampe stačiatikių „bogas“, prieš kurį budavo mokytojas kasrytą pradėdamas mokslą „nuobažnai“ persizegnoja. Bet čia syki pavasariorop emė kazi-kas „boga“ baisesiai suronijo: išpiovė akis, nosį ir pervėrė širdį. Kada mokytojas tą pamatė, tai teip persigando, kad net apalpo. Atsipekėjęs, pašaukė policiją. Atlėkė antstolis, ar su dešimčia sargybinių. Padarė triukšmingą sliedstvą, bet kaltininko nesurado. Potam, mokytojas iš neramumo pametė mokėti vaikus kurie apsirinko sau mokytoją iš tarpu savęs, kur labiau prasilavinęs; nutarė užmokėti jau „algą“, kurią po keletą kapeikų sudėję ir užmokėjo. Vietoje suronitojo „bogo“, pasilipo paveikslas Lietuvos karaliaus Gedimino. O suronitąjį policija nežinė kur išvežė.

Po kiek laiko parvažiavo ir mokytojas. Bet pas jį ne kas benorėjo mokytis.

Čionai pridedu nuo savęs, kad vaikai labai gražiai mokinosi patįs tarp savęs, džiaugdamies netekę mokytojas, kurs tik caro garbinimą stengėsi jiems įpusti. Ir pinigų mielai visi dejo, kaip užmokėti naujai savo išrinktam „mokytojui“, teip ir Gediminui. Visi buvo linksmi nauju veltimu dalykų. Ant nelaimės, neilgai tas patvėrė...

Vienok nereikia pamesti viltis, o viskas išsipildys; sena tvarka vis tiek sudužs, kaip stiklas, ir viskas atsinaujis.

C. D. P.

Prie Amerikos lietuviu statistikos.

Statistika — yra tai pilnutėlis suskaitymas kokių nors išsisklaidziusių, atskirų daiktų ir draugijos apsireiškimų. Teip, vedama yra metinės suskaitos kiekvienoje valstybėje: kiek žmonių užgimė, kiek numirė, kiek apsivedė, kiek iške liavo svetur; kiek yra toje ir toje valstybėje žemės, po kiek žmonės ją valdo; kiek žmonių kalba tokiu ir tokiu liežuviu, kiek išpazįsta tokią ar kitokią religiją. Toliaus, kiek ta ir ta valstybė padaro turtų, kiek kur užauga tokių ir tokių javų, ir tt. ir tt.

Tas vadinasi statistika.

Šėdien be statistikos negalima žengti nė vieną žingsnį. Jau ukininkas veda statistiką, kiek jis per metus sunaūdos savo ir gyvulių maistui javų; suskaito, kiek jis turi žemės ir kiek jam reikės grūdų sėklai. Ir tiktai padaręs tokią statistiką teparduoda savo atliekamus grūdus kitiems. Valsčius apskaito savo valstiečius ir tada padaro jų reikalų sąmatas. Pavietas, gubernija, srytis, kraštas irgi turi savo apyskaitas-statistiką. Be jos negali apsieiti nė valstybė, nė armija, nė draugija, nė parapija, nė kaimas, nė šeimyna. Negalėtų valstybė daryti jokių projektų, pakol nežinotų, kiek yra jos žmonių ir kiek tie žmonės projektų įvykdymui sudės pinigų. Armija nenumanytų savo galybės, jeigu nežinotų, kiek ji turi kareivių. Draugija negalėtų susekti valdžių suktybes, jeigu nežinotų, kiek yra žmonių, kiek jie sudeda pinigų, ir ant ko tie pinigai tampa išleidžiamais.

Pirklys vėla nenumanytų, kiek jam reikia nusipirkti iš pabrinko tavorų, jeigu nežinotų savo pirkejų skaičiaus. Ekonomistas negalėtų nieko rašyti apie žmonijos buvimo pagerini-

mą, jeigu nežinotų kiek žmonės sulyginimai uždirba ir kiek visai darbo neturi. Socijologas ir istorikas visai turėtų surištas rankas, jeigu nežinotų skaičiaus tautų ir luomų.

Statistika yra reikalinga darbininkui, vertelgai, raštinninkui, oratoriui, tyrinėtoju, mokslinčiui, tautiečiui, internacionalui, ir tt. ir tt. Ji nuolatatos tobulinasi, nes dar tebėra labai apleista, susipainiojusi. Kada visame sviete statistika gerai bus žinoma, teip kaip dabar atskiras žmogus žino litarų abecėlę nuo a iki z,—ir kada draugijos turtų išdirbimas ir padalinimas bus paremtas ant ištikimos statistikos, tai mums sako mokslinčiai, jog tada įvyks gražiausi ant svieto tvarka...

Jeigu tat statistika visiems reikalinga, argi ji teip jau reikalinga ir atskirioms tautoms! Suprantama, kad teip. Ką pirmiau minėjom apie atskiras valstybes, tai tuomi patim supratome ir atskiras tautas. Tautos irgi turi ir privalo turėti savo statistiką. Reikalai tautų šėdien da labiau privalo remtis ant statistikos. Nežiurint į tą, kad visa žmonija vis glaudžiasi į abelną visasvietinę draugiją, tautos gi gal dar ilgus tukstančius metų turės savo atskirus klausimus,—klausimus kalbos, tikybos, pa-pročių, prigimtųjų ypatybių, ir tp. Tie visi klausimai, šviesiu protu išrišami nekliudys vienok žmonijai susibendrinti, neužkels vartų liejimuisi darbininkų luomui į visasvietinę industrijinę šeimyną, bet dar padės tam visam lengviau įvykti. Dar ir Esperanto išmislytoji visasvietinė tarp-tautiška kalba nebus galima išmokti nepanaudojus prigimtoje kalboj kalbamokslų, teip kaip ir Esperantas ne galės atšaldyt kam tautybės jausmus. Čia viskas paeina nuo proto arba neprotingo supratimo ir išrišimo tųjų klau-

simų. Ir protingam jų išrišimui būtina reikalinga statistika.

Sakiau, kad kiekviena tauta turi savo statistiką. Neteisybę pasakiau. Daugelis da neturi. Visos žemųjų kulturoje ir apšvietime atsilikę tautelės arba visai neturi statistikos, arba turi labai menką. Lietuva teip-pat statistikos neturi. Ar daro kas tokią, nežinau. Paskutiniuose bruzdėjimų metuose, suprantama, ne apie statistiką buvo misly! Savo laiku bus tas ir tenai padaryta.

Mano šio straipsnelio tikslu buvo ištarti keletą žodžių apie *Amerikos lietuvių statistiką*.

Pasiremdamas ant savo viršui privestų išvadžių, aš tvirtinu iš viso vieko, kad mums statistika yra būtina reikalinga. Ji reikalinga ir raštininkams, ir vertelgoms ir ir kunigams ir darbininkams ir agitatoriams ir tt. Kaip smagu būtų, kad tikrai žinotume, kiek yra lietuvių visoje Amerikoje, atskiruose miestuose, kolonijose ir tt.

Surinkti tokią statistiką labai būtų lengva. Reikėtų tik tai kam pasijimt ant savęs iniciatyvą, o visuomenė pati pagelbėtų tą darbą atlikti. Padėtų visos organizacijos, draugystės, inteligencija, kunigai, emigrantų įstaigos, laikraščiai, ir tp.

Tas darbas seniai prigulėjo kam nors atlikti. Geriausia, kad būtų padaręs Amerikos Lietuvių Susivienijimas. Bet dabar jam persiskyrus ir turint priešų labai antagonistiskai susišiaušusią kitą dalį — Am. Liet. R. Kat. Sus., — negalima tikėtis, kad tas darbas būtų abiejų pusių sauziniškai suprastas ir bendrai, bešališkai padarytas.

Dabar, man rodos, tikamiausiai tą atliktų koks pasišventęs laikraštis, arba keletas laikraščių, kaip visuomenėje išsidirbę centrai. Vienas laik-

taštis irgi tą galėtų atlikti, nors turėtų paaukauti tam tikrą rriusą. Jeigu dalykai prigulėtų nuo manęs, tai aš tokį reikalą pavesčiau. „Vienybei „Lietuvninkų“, kaip per visus laikus besitriususiai apie Amerikos lietuvių sutraukimą į kupetą, tiek pašventusiai darbo ir tiek pasiaukavusiai organizavimui ir suauginimui Am. Liet. Sus-mo.

Apsijėmęs laikraštis, ar laikraščiai, ar ypotos surinkti Amerikos lietuvių statistika, turėtų sau pasiskirti tam tikrą perijodą, bėgyje kurio turėtų padaryt pilną *Amerikos lietuvių statistiką*. Tada plačiai per visus laikraščius skelbti ir išsiuntinėt visur, kur tik galima tam tikras padarytas blankas. Ant blankų turėtų but išdėstyta visa eilė reikalingų klausimų, ant kurių vietiniai žmonės atsakys ir tuomi duos statistikai medegą.

Vargomatis.

Atsiszaukimas.

Nors paprastai žmonės šalinasi nuo užkliudymo klausimo apie tikėjimą, bet rodos pats klausimas kyla tarp mūsų ir nuo jo prasišalinti neįstengsime.

Siandien tikėjimas yra baisiai suiręs. Vieni visai atitraukę nuo bažnyčios, atmezdami jos mokslą ir sudėję pajiegas į kruvą žada rojų ant žemės žmonijai suteikti; kiti nors visai neatmetė to mokslo, bet juomi neužsiganėdija — atvirai reikalauja išaiškinimo; o kiti patys paslaptai tyrinėja šiuos dalykus. Tvirtai tikinčių yra tik maža dalelė; ir tik dalykas trumpo laiko iki juos apims tas visatinas neužsiganėdijimas ir jie klaus savęs — ką jie tiki, ar jie tiki pilnoje žodžio prasmėje ir ar jų tas tikėjimas ne yra tik įprotis gentkartėms nuo gentkarčių paliekamas ir pildomas mekaniškai be pasi-stengimo suprasti dalyko kuris

tokią svarbią rolę lošia jų gyvenime. Pasekmė šito neužsiganėdijimo esti — kad bažnyčiose lieka tik tuščios lankos su keliais pasekėjais, kurių dvasė ir protas teip nusilpnėję visokiais prispaudimais, kad nenori jų be alsinti su tikėjimo klausimu.

Bet ką mes vadiname tikėjimu? Ar tikėjimas paeina tik iš mūsų noro tikėti? Ar iš proto privedimo ir pertikrinimo? Siandien, kada visokis mokslas išsiplėtojęs tarp žmonių, kuris jau sujudina šiek tiek smegenis ir priveda prie protavimo apie padėjimą ir pareigas link savęs ir žmonijos, tai klausimas tikėjimo kyla vėl ir vėl mūsų protuose ir sąžinė neduoda ramumo, iki savo protu nepradedame nujausti apie likimą tos mūsų pačių dalies, kurią vadiname duše. Mes reikalaujame atsakymų ant tų pačių klausimų, kuriuos protaujantis svietas klausė per tukstančius metų — t. y.: Kas yra Dievas? Kas dušė? Koks jos likimas? Kas svietas? Ir kaip rėdomas? O kada gi kunigai negali užganėdinančiai ant šių klausimų atsakyt, tai esame priversti kreiptis prie tų, kurie užganėdintų mūsų ir dvasę ir protą.

Butų geistina išgirsti kitų nuomones link virš minėtų dalykų, nes tik per išaiškinimus galime prisiartint prie teisybės. Reikalingumą šio dalyko kiekvienas pripažinsimė, jei tē mysime, kiek šitas nesusipratimas blėdies padaro. Kokį nesutikimą sėja tarp žmonių — skiria vaikus nuo tėvų, brolius nuo seserų, neapykantą vienas kito sėja jų širdise. Girdime skambant žodžius: — „be dievi, kryžioke, šliuptioni!“ Visų širdise liepsnoja kerštas — už ką?! Šitokis nesutikimas užkerta mums kelią prie atsiekimo to dangaus, kurį Kristus žadėjo per meilę vienas kito, ir prie to, kurį žada laisvamaniai suteikti mums ant žemės.

Tyrinėtojas.

Laišakai Redakcijon.

Guodotinas „V. L.“ redaktoriau!

Širdingai padėkavoju tamistai už jūsų naudingą pamokimą, kaip rašant žinutes reikia sustatyti litaras ir eiles. Pasirupinsiu labiau prasimokyt. Ikšioliai manę nieks nebūvo pamokinęs. Tėvelis išmokino mane tik literą parašyt, o aš pratęsęs iki 18 metų atkeliavau į šitą „garbingą“ Amerikos kraštą, pas savo dėduką, garbingą prabaščių B. Zindžių (jis teip rašosi). Ir dėdukas manę nepamokino, kaip rašant reikia gerai litaras sustatyti, nē pajėmus laikraštį arba naudingą knygelę pasikaityti, tiktai pamokino, kad eidamas į bažnyčią duočiau 10 c., o per mišes — 5 c. Tiek mane pamokino mano dėdukas. Potam nuo dėduko atvažiavau pas tetutę, kuri teip-pat skubinosi tiktai kuogreičiausiai išmokyti, kaip nuėjęs saliuonan su blešine, pasiprašyti alaus; o nuo rašymo ar nuo skaitymo, tai gink Dieve! drauzdavo ir sakydavo: „jeigu kas įneštų į mano namą knygutę, ant kurios nebutų atspaudintas kryžiuukas arba kielikas, tai tokią knygą kuogreičiausia pasiūčiau į pečių“. Taigi aš, budamas pas tokius žmones negalėjau nieko prasilavinti; vienok aš už metų prasišalinau nuo savo dėdukų ir tetučių, o pradėjau pažvelgti į laikraščius, naudingas knygutes, ir biskį, kaip sako, į „Šventą raštą“ — bibliją, kur aš ir patyriau daugelį įstabių dalykų; nuo to laiko man rodėsi, žiurint į žmones, kad dideli pulkai avelių eina atbuli ir yra drutai supančioti; jie tamsiuose ruimuose sunkiai varginasi. O ką jie ir darys nesivarginę, kad kunigėliai visų jų protą valdo; tie dvasiški piemenėliai, turėdami įvales atliekamo laiko, sėdėdami puikiuose budose, puikiai pasirėdę, gerai pavalgę, veja pernėdėdę

drutas virves, kad nedėdieniui atėjus galėtų kuodručiau supančioti savo avelių protą, kad jos turėtų eiti tiesiog kur jas veda, nežiurėdamos ar būtų pelkė ar rudynės, ar vanduo ar ugnis, ar nuklimps ar priegers, ar akis išdegs; o jie iš šitų savo avelių pavojaus naudojasi.

Birželio 2 d., š m. teko man girdėti pamokslą kun. Žebrio (Hartford, Conn.). Kunigas sako: „Pasibaigė velykinė išpažintis; geri katalikai atliko savo užduotę, o buvo ir tokių, kurie atsisakė ir nėjo prie Dievo stalo, nevalgė tos brangiausios duonos,—duonos aniuolų, duonos kuri yra nužengusi iš dangaus. Atsikalbinėjo: sako, pirkau sodžių, pirkau jaučius, vedžiau moterę, negaliu eit prie Dievo stalo“... Man girdžiant tuos žodžius užėjo ant mislės, kad kunigas, stovėdamas prie altoriaus meluoja. Žmonės eit prie Dievo stalo ir valgytų tą aniuolišką duoną, bet turbūt jie neturėjo penkių dolerių, pertai ir likosi kunigo Žebrio nustumti nuo to Dievo stalo, nuo tos aniuoliškos duonos. Kunigas sakė, kad Dievas paleisias savo rustybę ant nevalgančių to dvasiško peno. Taigi čia negali žinot, ant ko Dievas savo rustybę turėtų paleisti: ar ant to žmogaus, ką neturėdamas 5 dolerių likosi kunigo nustumtas nuo Dievo stalo, ar ant to kunigo, ką jis žmogų nustumė? Negalima žinoti, kur teisybė randasi. Męs žinome, kad Kristus pasakė šv. Petriui: „Idant nestatytumėte bažnyčių iš žmonių prakaito, tikrai statykite bažnyčias jų širdyse“. O ką matome šiandien: Štai pilna išmurytų bažnyčių iš žmonių kruvino prakaito; matome ant altorių aukso liktorius, nuo kurių varva proletarų prakaitas. O kas žmonių širdyse? Neapykanta ir pagieža!

Negalima suprasti, kodėl

šiandien ant žemės taip darosi, taip veidmainingai ir atbulai einasi. Žinome, kad Dievas nesutvėrė vieno turtingu, kito biednu. Žinom, kad Kristus mokino broliškos lygybės. O kas šiandien darosi? Tau žmogau nereikia nė sodžiaus, nė jaučių, nė nieko; atiduok ponui ir kunigėliui sodžių, jaučius, o gal ir moterį, kurios jie taip geidžia, o jums bus paža dėta po myrio dangus!

B. Salaveičikas.

Politiszkos žinios.

Rusija. Politiški atsitikimai sparčiai mainosi, bruzdėjimai visur darosi smarkesni. Pačiame Peterburge, regima, kad caro dvaras prie ko tai energiška ruošiasi. Nuomonė vi suomenės yra tokia, kad ir trečioji Duma susidės iš caro priešų. Todėl sakoma, jog caras, ministrai ir visos Rusijos turtingieji luomai jau iš anksto rengiasi pastatyt Dumą tokian padėjiman, kad iš pirmos savaitės jau ją išvyt; ir tai išvyt ant visados. Jau tada Dumos sušaukimas būtų atidėtas ant nežinomų laikų, tai yra ant visados. Caras išleistų manifestą, kuriame veidmainingai apreiškė savo valdiniam, jog jis tris syk bandęs pasikviesti sau liaudę talkon, bet jo viltis vis nuėdavusi niekais. Todėl sakytų, jog matas, kad dar liaudė politiškai tebėra nesubrendusi. — Taip spėja akilesni Rusijos piliečiai. Nieko nebusįdomaus jeigu taip ir atsitiks.

Policija dabar jau gana sustiprėjusi; paskutiniaisiais laikais jos dikčiai padauginta ir labiau suorganizuota. Kasdien visuose kraštuose sujama apėčius revoliucionierių būrius ir net komitetus. Neseniai Maskvoje areštavo 11 socialistų—maksimalistų, kurie buvę padarę ant caro ir jo giminės suokalbi. Karo teismas tuojausdu pasmerkė nužudyt.

Birželio 16 d. Aleksandro poliujė, ant Kaukazo, nugabintas gen.-gub. Alichanov, pramintas „laukiniu žvėriu“ už savo nežmoniškus darbus Kutaiso gubernijoje, kur kankino žmones vedinas baudžiamuosius būrius. Jis važiavo karietoje su gen. Gliebovo pačia. Tuomtarpu ant gatvės kasmetė bombą, kuri suplėšė į smotelius netik jį ir ponį Gliebov, bet ir vežėją. Kitoje karietoje važiavo generolų vaikai, kuriuos teipgi sužeidė. Metėjai subėgo į tulą namą, kurį kazokai pirmiausia iš visų pusių apšaudė, paskui sudegino. Į Alichanovą jau ir pernai buvo mesta bomba.

Tulos gubernijoje vis eina smarkyn sukilimas kaimiečių. Sudeginta dvarai Olennikovo ir Pisarevo; net ir greta gyvenančio Levo Tolstoj pirtis sudegė.

Kurše sujėmė apie 100 ypatų. Teipgi kur ten sujėmė keturius Kovos Pulkus. Nizniam Novgorode policija susekė revoliucionierių susirinkimą. Norėjo sujimt, bet tie nesidavė ir iš vidaus šaudė. Tad policija padegė iš visų pusių namus: vieni sudegė liepsnose giedodami revoliucijines giesmes, kiti gelbėjosi pabėgimu ir pakliuvo į policijos nagus.

Valdžia išsiuntė policijos šefą Trusevyčių į Berlyną ir Paryžių, kad susitartų su vietine policija, kuri varytų laukan iš Rusijos pabėgusius revoliucionierius.

Peterburgo biurokratai labai nėtenkini Finliandijos valdininkais, kad per švelniai apsieina su bombų metėjais. Mat tenykščiai įstatymai tebaudžia tikrai 3 mėnesiais kalėjimo, tuomtarpu caro įstatymai tuoj karia.

Apskūsti yra generolai: Steselis, Reusas, Foks ir Smirnovs už siuntinėjimą melagingų raportų nuo buvusios Mandziurijoje karės. Raportuse buvę minima daugelis karatų mušių

su japoniečiais. Tuomtarpu tokių mušių visai nebuta. Apkaltintieji net buvo perstatę karės ministeriui daugelį savo draugų generolų, kurie buvę dalyvavo išmislytuose mušiuose, kad duotų jiems medalius ir orderius.

Koreja. Karalių numetė *Maištai*. Nedidelė ši tautelė—pusiausalis, turinti vos apie 20,000,000 (20 milijonų) gyventojų, guli prilipusi prie Kynijos Rytinio krašto. Turi savo karalių, kurs seniau buvo po Kynų įtekme, dabar pateko po Japonijos. Apie Koreją ilgus laikus mažai tebuvo žinota. Tikrai kada metuose 1866 korejiečiai išskerdė devynius misijonierius ir Prancuzija be pasekmės kėsinosi už tą Koreją nubausti, tikrai tada plačiau apie Koreją pradėta kalbėt ir rašyt. Veliausiai bandė ir amerikoniai Korejon įsigriauti, bet ir jiems nepasisėkė. Tikrai vėlesniu laiku jos kaiminka Japonija mažų-po-mažų apgyvendino Korejoje savo kolionistus ir davė savo įtekmę iki to laipsnio, kad ir karaliaus dvaras pilnas buvo Japonijos aiškių ir slaptų agentų. Korejos karalius buvo pradėjęs glaustis prie Rusijos caro ir jėškot užtarimo; iš dalies tas davė prietaiką ir rusojaponiškai karei iškilti. Kaip žinome, Japonija carą išplakė iš Azijos ir dabar visuotinai Koreją užvaldė. Praėjusią savaitę prispyrė karalių Yi Hyeung atsisakyt nuo sosto, o ant jo vietos pakišo jo įpėdinį — princą Wihau, kurs nors esąs silpnaprotytis, bet Japonijai prielankus. Karalius atsisakė, o patrijotai, jo šalininkai pakėlė maištą. Dabar visa Koreja ugnypatrijotai degina ir skerdžia japoniečius, o Japonijos armija nuožmiai malšina riaušes.

Kynai. Sumišimai kaip kuriose apygardose tapė per valdžią sutremti. Iš WongKong

praneša, kad čionai pateko 80 maištininkų į valdžios kareivių rankas. Waichau'oje policijos prefektas, sujimtuosius maištininkus žvėriškai kankinąs; jis išrėdą juos nuogai ir pilas ant jų verdančią smalą, kad pasakytų savo vadovų vardus. Bet revoliucionieriai geriau mirštą, o savo vadovų dą nė vieno neišdavę.

Isz Amerikos.

Baisi klaida.

Montgomery, Ala., kalėjime anądien pasimirė mergaitė Rivers, kuri išsėdėjo nekaltai kalėjime čielą 20 metų. Jau laikas visai baigėsi, kaip patėmyta buvo teismo klaida: raštininkėlis, vietoje 20 mėnesių bausmės užrašė 20 metų. Po to visi nelaimingąją ir užmiršo. Įėjo kalėjiman už vagystę vos 12-kos metų. Kalėjime sukako jai 32 metu, bet buvo jau pražilusi. Kada niekadėjo raštininkėlio klaida buvo at-rasta, ir kada jau ir teip laikas buvo išibaigęs, tai vargšė šviesos nebepamatė. — Įdomi yra mūsų demokratiškos šalies psichologija, čionai didesnė pusė žmonių dirba viską ne iš atminties. Ligonbučiuose daugybė yra pacientų, kurie neatmena savo vardo.

Anglių badas.

Šiaur-vakariniuose valstijose žmonės pristigo anglių. Nė vietinės kasyklos nesusėja jų pagamint, nė iš kitų apilinkių pāttraukt. Seniaus iš Kanados tūnai įgabendavo. Dabar gi Kanados valdžia užgynė vežti anglią amerikonomams, pakol nebusią pripildytos nuosavio krašto sąkrovos.

Norėjo masonus nužudyti.

Philadelphijoje šę savaitę atsibuvo didelis metinis susivaziavimas, masonų „Elks“. Kazi-kokie piktdariai sumanė juos nužudyti, ir žinodami

jų traukinį išvaziuosiant iš Philadelphijos, jie ties Connel-lyville, Pa. priraišiojo ant geležinkelio rėlių rastus. Ant laimės bevaikšėiodami vaikas su mergina užėjo ant piktdėjų žabangų ir išgelbėjo masonus.

„Žvaigždės“ socialistas nepasiduo.

Skaitėme laikraščiuose, jog „Žvaigždės“ „socialistas“ San Francisko majoras Šmic, už vagystes gavo 5 metus kalėjiman. Bet Šmic — narsus vyras, — jis norėjo užsistatyt kauciją ir liuosas budamas pats varyt savo bylą į aukštesnius teismus, kurie, jis tikisi, išteisis. Tačiau jo kaucijos teisdarys neprijėmė. Nabagas pakol kas visgi tupi belangėje. Jo vieton nuskirtas ant majoro tulas dr. Taylor. Bet, priėzodis sako: „Didžiausias turtas ant svieto — draugai“. Šmic turi miesto taryboje draugus. Tie nenori pripazint kito majoro, kaip tik vagilių Šmic. Net ir vyriausis miesto poliemeisteris sako klausysęs tik Šmico. Tat San Franciskas dabar turi dvi valdžias — Šmico ir Taylorio.

Explozija ant laivo.

Netoli Bostono birželio 15d. užsidegė ant amerikoniško šarvuočiaus „Georgia“ maišas su paraku. Baisus plyšimas įvyko, kurs mirtinai sudegino 9 jurelvius, kitų daugelį sunkiai sužeisdamas. Priežastis užsidegimo — nežinoma. Mena kad iš kamino žarija buvo užkritis.

Baisi ekskursija.

Ionios, Mich. gyventojai išsirengė 20 liepos pasivazinėti į Detroit'ą, vadinas padaryt nedėdienio ekskursiją. Traukinin prisikimšo 800 ypatų. Vos pavaziavus dvį myli, ir priėjus traukiniui į skersai einančio geležinkelio liniją, staigu visas traukinys iššoko aukštyn. Čielą 11 vagonų susikulė, 29 žmones ant vietos sutreškino ir apie 100 su viršum skaudžiai

sužeidė. Pasirodė, kad keleivių traukinys įvaziavo į tavorinį. — Baisios Amerikoje ekskursijos!

Negrai ant Ruzvelto.

Baltimoreje, nuo birželio 26 pradėdant atsibuvo negrų draugijos, vadinamos „Afro-Amerikos Taryba“ susivaziavimas. Negrai labai netenkini prezidentu Ruzveltu. Jų vyskupas Walters, iš Jersey City, ir kiti jų kunigai ilgai kalbėjo priešais Ruzveltą, nurodinėdami, kaip jis visur negrus despotiškai spaudžia, o paskutiniame į kongresą pranešime net viešai ir urėdiškai juodveidžių padermę apšmeizė, sakydamas, jog negrai esą piktdėjų tauta. Tame mato, kad prezidentas siundo baltuosius ant negrų.

Ateina „biznio“ reakcija.

Vyriausis direktorius „Suvienyty Valstijų Plieno“ bendrovės — E. Gary, išvaziuodamas šę savaitę Europon pasakė šiuos žodžius: Bėgy sekantių šešių mėnesių ar vienu metų įvyks visuotina biznio reakcija; biznis dabar teip sparčiai plėtojasi, kad mūsų kraštas nespėja su juom eit sykiu. — Toliaus jis atvirai sako, kad Amerikos pramonė eina prie sugriuvimo, nes pabirkai ir įvairios pramonės daugiau visko padaro, negu liaudis įstengia suvartot. Jis išreiškia nuomonę, kad dėl išvengimo Amerikoje krizio, reikia visokių daiktų išdirbystę pradėti vest ant kontraktų. — Ką Gary sako, tas nebenaujiena, — ekonomistai įdėm tvirtina, kad tarpe šių ar ateinančių metų ateis Amerikoje sunkymetis. Bet jo siulomi vaistai yra muiline pusle: juk ne kontraktai gali kontroliuot išdarbystą, tik valdžia. Kada valdžia pajims savo rankas visas išdarbystes, tada tik išgelbės kraštą nuo krizio.

„Rimties Sąjunga“ protestuoja Ruzveltui.

Čionai, Amerikoje yra teip vad. „Rimties visuotina Sąjunga“ (Universal Peace Union), kurios Pildomasis Komitetas Philadelphijoje šę savaitę apskelbė protestą prieš Ruzveltą už nusiuntimą laivyno į Tykųjį Okeaną, Protestas šęip skamba: „Iškilus nedraugiškiems prietikiams tarpe Amerikos ir Japonijos išgirdome, jog mūsų valdžia nusiuntė į Tykųjį Okeaną šarvuočių laivyną. Tokį valdžios pasielgimą mes laikome už neprotingą, nenuoseklų ir kiršinantį. Ypatingai dabar, kada „Sątaikos Konferencija“ laiko Haagoje savo posėdžius, kur yra apie 250 atstovų nuo 45 viešpatysčių, kur yra teipgi kruva atstovų ir nuo Amerikos ir Japonijos. — Manydami, kad toks Amerikos pasielgimas ne tiktai paardo, bet ir griauja minėtosios konferencijos darbus, ir veda labiau prie karės negu rimties, mes atsišaukiame pas prezidentą Ruzveltą, kad tokias Amerikos demonstracijas suturetų“.

Anglekasių byla jau baigiasi.

Boise, Idaho. — Su įtempta atyda visos Amerikos ir kitų šalių darbininkai tēmija, kaip kapitalistų „bepartyviškas“ teismas perkrato Boise'je darbo vadų bylą. Menama, jog ar šę savaitę ar ateinančią, ji jau prieis prie galo. Moyeris ir Haywoodas jau paskutinę kalbą laikė savęs apgynimui; jie išdėstė savo poziciją, kurią turi Vakarinių Anglekasių Sąjungoje, nurodė, kad jų vienintelis tikslas buvo — apšviest anglekasių ir ramiu budu vest juos į kovą už savo reikalus prieš kasyklų savininkus; anglekasiai tik per streikus kovoją, jie sakė, o ne per užmušinėjimus žmonių, kaip juos kasyklų savininkai ir jų leka-jai šmeizia.

Valatija ir tiesdariai, mato.

mai, labai užstoja kasyklų savininkus: jie atmetė daugelį iš anglekasių pusės svarbių prirodymų, kad kapitalistai su Pinkertono šnipais ir Orchardu buvo vyriausia sprenžina, kaip užmušimo Steunenbergo, taip ir kitų visų Orchardo žmogžudysčių ir išdinamitavimų; tuomet tarp menkas smulkmenas, apkaltinančias Haywoodą, priėmė.

Nuomonė yra tokia, kad Orchardas, tai bus vistiek pakartas, nors ji kapitalistai viliodami meluot ir buvo žadėję dovanojimą 18-kos žmogžudysčių. Kaslink Haywoodo, tai šitas teismas labai jį nori ir gi nužudyti. Bet menama, kad iš 12-kos prisaikintųjų tiesdaryų kils nuo keleto protestas, kurs šitą teismą išardys ir bus oyla varoma iš naujo. Apkaltinamieji darbo vadovai tada turės da vėl sėdėti kalėjime, jeigu neišleis ant parankos.

Iš Lietuvos dirvu Amerikoje

Detroit, Mich. Čionai tęsiasi gremus streikas. Darbininkai streikieriai bandė išvaikyti jų vietą įlindusius streiklaužius (skebus), keletą net gerokai apkulė. Užtat bendrovė (kumpanija) apskundė teismui visą uniją. Teismas uždėjo keletai streikierių gana sunkią pinigiską bausmę ir išleisdė uždraudę, kad nevalė ties pabrika, kur dirba streiklaužiai, ir sustot.— Streikuoja apie 2000 žmonių, reikalauja sutrumpinti darbo dieną ir padidinti mokesčių. Bendrovė prisiviliojo iš visur streiklaužių ir geriau jiems moka po 2.50 iki 5 dol. nuo dienos, negu darbininkams pakelti. Tačiau paskutiniu laiku ėmė bėgti iš čionai ir skebai. Bendrovė dabar jį ško kituose miestuose ir samdo streiklaužius ant kontraktų. Neišmanėlių randasi, kurie ir duodasi riviliot. Atvažiuoję ir pasi-

jutę prigautais pabėga; tai paskui bendrovės šnipai jieško jų, kad patupdyt į kalėjimą už sulaužymą kontrakto.

Pranešu lietuviams, kad ne čionai ne kitur nevažiuotumėt su padarytais kontraktais nematę darbo.

Ožys iš Karklyno.

Pana, Ill. Birželio 15 d. čia buvo parengtos prakalbos, rupesniu vietinės L. S. S. kuopos. Kalbėjo P. Grigaitis, — apie revoliuciją ir socializmą. Patiko.

Aukų,— klausytojai sumetė 20.10, kurias paskiria revoliucijos rėmimui.

Buvo atsiradę keletas juodašimčių, kurie užsimanė po prakalbų suareštuot kalbėtoją. Pasirodžius, kad tai negalima, vien tuomi nugiežė apmaudą, kad apšaukė socialistų karaliūmi.

Darbai kasyklėse eina ne visai blogai; darbininkai da vis pasidaro nors menką pragyvenimą. *S. Stočkus.*

Minersville, Pa. Mūsų miestelis nelabai didelis, bet lietuvių yra apsigyvenę pusėtinai. — Krutejimas tarpe lietuvių ne didžiausias, vien tik ką dar socialistų kuopelė darbuojasi.

Dievotiesnieji mūsų vientaučiai ypač užaušę: šventadienius praleidžia už kazyrų, bedaužydami stalus su „zekiku“. O subatvakariais jieško garbės su kumsčia, peiliu ar kitokiu įnagiū. Ir kiek man teko muštynių patėmyt, jeigu tik jose įsipainiojęs lietuvis, tai ir žiurėk, kad jau bus tie patys karštieji katalikai. Šiaip tai jie bijosi ir kokią nadingą knygutę į rankas pajimt, sako: ve, kas čia, da bedieviu palikisi, tai nutrenks perkunas. Sykį ir aš nuo tokių buvau priverstas padėti į šalį laikraštį, nes bučiau gavęs mušti ką laikę griausmo skaičium.

A. A. Mozuras.

Taylorville, Ill. Birželio 26 d. tulas A. Kaudis ir jojo įnamys (burdingierius) pradėjo kelti namieje nesutikimus dėl moterių. Moteris užpykusi paėmė revolverį ir šovė į juos, bet nepataikė. Atėję miestasargiai suareštavo abu vyrus, kurie užsimokėjo po nemažą bausmę ir tapė paleisti. — A. Kaudis yra vedęs moterį anglaitę. Nesutikimai tokiose porose lengvai iškyla, nes svetimtaučiai ne užkenčia lietuvių, kad tie per daug traukia alutį. *B. J. Barniški.*

Riverton, Ill. Šis miestas nors nedidelis ir mažai kam žinomas, vienok jame gyvena diktas lietuvių burelis. Dirba daugiausia anglių kasyklėse, kurių čionai yra keturios. Lietuvių yra apie 40 šeimynų ir tiek gal bus vienišų (neženotų). Tuli įsigijo ir savo stubas.

Yra 3 lietuvių smuklės (saliūnai). Prie kitoriškos pramonės lietuvių nekimba; smuklės, tai mat atneša didžiausį pelną. Gėrimus parduoda už gyvus pinigus teip gi duoda ir ant mielaširdingo bargo. Paskutinis yra labai blogu įpročiu; įsitaiko, kad žmogus gaudamas ant bargo, geria nieko neatsižvelgdamas. Atėjus išmokesčių dienai pasižiuri, kad visi jo sunkiai užpraktuoti centai jau pareina į smuklės bargo žiotis. O kur da kiti bargai: mėsinyčioje grosernioj, ir tt.?

Teip ir vargsta mūsų lietuvių dėl savo tamsumo. O kiek su jais da ir policija turi darbo, daktarai belopinėdami girtuoklių peštukų zaizdas, advokatėliai bemeluodami už lietuvių dolerius, tiesdariai bekimšdami cypėn, kas tą viską ir apsakys!

Laikraščių labai mažai te skaito. Pareina apie: „Lietuvos“ 4 egz., „Vienybės“ 4, „Kovos“ 15, „Saulės“ 6, „Katalikų“ 2, „Žvaigždės“ tik 1.

Lietuviai ne labai sutikime

gyvena, vieni—kitus visai pravardžiuoja; labiausia nukenčia L.S.S. kuopa.

Darbai neperdaug gerai eina, visur dirba tik pusę laiko.

Bakas.

Easton, Pa. Birželio 16 d. vietinė L.S.S. kuopa parengė prakalbas. Pasivėlinus ant apgarsinto laiko pribut kalbėtoju Dubickui, tapė tuomet tarp užkviestas pakalbėti p. Dasuta (lenkas). Jis gražiai pakalbėjo ant tēmos, kodėl darbininkams vienybė reikalinga, paaiškino, kaip lenkų atstovai Dumoje ėmė atžagareiviauti ir nurodė, kad lietuvių ir lenkų darbininkai privalo laikytis vienybėje bekovoiant su valdžia, ponais ir piniguočiais.

Jam užbaigus radosi jau atvažiuojęs ir Dubickas. Jis kalbėjo per porą valandų, nurodė Amerikos darbininkų padėjimą, kas jiems deda sunkų jungą ant pečių ir ko mums reikia, kad tą jungą šalin nusiimesti. Kalbėjo teip jausmingai, kad kai—kam net ašarą išspaudė.

Aukų surinkta 13.95, iš kurių patį aukautojai pusę paskyrė revoliucijos reikalams, o pusę agitacijai.

Po prakalbų E. Arlauckiutė padeklemavo: „Sveika drus kalėjime baisingas“.

Prie L.S.S. kuopos prisirašė 4 nauji sąnariai.

P. J. Treinavyčius.

Cleveland, Ohio. Liepos 7 d. vietinė S. L. A. kuopa turėjo savo bertaininį susirinkimą. Atidarius per pirmsėdį Gritę susirinkimą perskaitė protokolą ir išdavė seimo apeigų apyskaitas. Pasirodė, kad nuo seimo išlaidų da lieka pinigų apie 26.00. Vėliaus aš užklausu, dėl kokios priežasties seime teatras pasiliko neperstatytas kurį buvome reugę. Čionai pradėjo mėtyti kaltę viens ant kito — kuopos išrinktasis seimo komitetas

vertė kaltę ant teatro vedėjo, J. Garmaus, kurs neparupinęs autoriams drapanų; bet pasirodė, kad ne teatro vedėjas turėjo drapanas pristatyt, o komitetas (Jame buvo: Gritė ir M. Sacevyčius). Žinoma, teatro vedėjo irgi buvo biskį kaltės, jis nė nesiteisino. Bet komitetas, tai kelė riksmą ir jokiū būdu nenorėjo prie kaltės prisipažinti. Teatro lošėjai pareikalavo prizadėtą atlyginimą atiduot, ką besimokinant pravažinėjo ant gatvėkarių. Komitetas šaukė, kad nemokėt (norint jiems buvo ir prizadėta ir jau kuopos nubalsuota atlygint tuosius kaštus da tik pradėdant roles mokintis). Žinoma, aktoriai labai tuomi įsizėidė ir da labiau užsispyrė reikalauti, kad būtų užmokėta. Kuopos viršininkai norėjo, kad tas jų reikalavimas būtų visai atmesta. Pakilo triukšmas. Gritė suriko į S. Visockį: „Tylėk, o jeigu ne, tai tuojaus išesiu laukan!“ Visockis vis savo reikalavo. Tada Gritė prišoko ir davė S. Visockiui į krutinę su kumsėa. Tas vyras gal būtų ir parviręs, jeigu sėdynės nebūtų pasiekę. Visockis nebuvo toks karštas ir muštis nenorėjo. Žinoma, greitai kilo klausimas, ar tokis pasielgimas yra doras ir legališkas, kad susirinkime gali mušti, kas ką panori. Bet čionai da prišoko Gritė ir Sacevyčius prie Visockio ir išstumė jį per duris laukan. Draugai matydami tokį despotišką dviejų ypatų pasielgimą, daugūnas pasijėmė skrybėles ir išėjo laukan. A. Siderevyčius atsistojo ir paaiškino, kad viena ar dvi ypatos to negali daryt, reikia duot nusprėsti visai kuopai, ar mest laukan, ar ne. Viršininkai susuko: „Nėra reikalo sprėsti!“ Tada ir A. Sid. pasijėmė skrybėlę, ir pasakė: „Draugai viršininkai, aš apleidžiu mano sekretorystės vietą ir išstoju iš 14-tos S. L. A. kuopos. Teik-

sitės išsirinkti kitą sekretorių. Štai knygos ir pinigai ant stalo“.

Tuojaus tapė išrinktas kitas sekretorius ir A. Siderevyčius perdavė jam knygas, ir parodė, kaip su joms reikia apsieit. Potam padėkavojęs visai kuopai už draugiškumą, apleido svetainę. Gritė ėmė šaukti: „Jie pameta S. L. A.!“ A. Siderevyčius tą išgirdęs, sugryžo atgal ir paprašė balso, sakydamas: „Aš neapleidžiu S. L. A., aš platinau jį iki šiam laikui, platinsiu ir toliaus. Apleidžiu tiktai ir išstoju iš 14-tos kp., nenoriu prigulėti už tai, kad tvarkos nėra“. Da su grįžo vėl keli draugai, kurie pirmiaus buvo išėję, pakilus triukšmuisi ir pareikalavo su gražinti pinigus, kuriuos tą dieną buvo įsimokėję. Viršininkai ėmė šaukti, kad pinigų neduot, o kelenčius riksmą išmėtyt lankan. Bet patėmiję, kad kažin ar galės tą padaryt, uždarė susirinkimą, ir keikdami atsiskyrusius išsiskirstė namo neišrišę vieno tik klausimo ir nepabaigę mitingo.

Man esant Clevelande, visados toki riksmi kilo tarpe sąnarių 14-tos S. L. A. kuopos. Kaip girdejosi, tai dabar kaip kurios ypatos pasiduos jau ir teisman. Apie tą aš pranešiu vėliaus. *J. Šupaila.*

Wilkes-Barre, Pa. Matydami, kaip apšvietimas yra žmonėms reikalingas ir kad apšviesti suaugusiam darbininkui galima tiktai skaitant geras knygeles ir laikraščius, vietiniai darbštesniejie lietuviai įkūrė viešą knygyną. Pakol kas da nedaug tėra jame raštų,—bus viso labo per kokį šimtą egzempliorių, vertės apie 100 dol., daugiausiai vis mokliško turinio. Į knygyną gali ateit kiekvienas lietuvis ir gaut knygų pasiskaityt arba prisirašint prie knygyno arba užsimokant visai nedidelę mokestį. Įstojimas prekioja

\$1.00, o mėnesinė 15 c. Už tuos pinigus bus perkamos visokios naujos gražios knygos ir laikraščiai. Knygyno adresas: 284 Moyalen str. Wilkes-Barre, Pa.

Šiuomi karštai užkvičiame kiekvieną mūsų miesto lietuvių paremti mūsų darbą, kurs yra darbu visuomenišku, ir kuris tiktai sujungtomis spēkomis bus galimas gerai varyt pirmyn. *P. Milčė.*

Pasikalbejimas.

— Stuk, stuk, stuk! — jaunas vaikas pabaladojo į ruimelio duris.

— Įeik, — atsiliepė balsas iš vidaus.

Vaikas atidarė duris, nedrąsiai įkėlė koją.

— Labą vakarą, Vincai, — tarė įėjęs svečias.

— Labą, labą; ačiu už labą vakarą! Na, o kokiu būdu tu čionai, Jonai, atsiradai? Aš mislinau, kad jau nebeteks su tavim susitikt, — vis rodėsi, kad tu ant manęs ko piktas...

— Tai, ką jis! O už ką aš busiu piktas? Teip, ot sau, lyg nedrąsu budavo užeit... Tu lyg ne toks, kaip buvai Lietuvoj, — kažkokiais darbais vis užsijėmi... Na, tai kas pas tavę?...

— Nieko, brolau: sėdžiu, tai pasiskaitau ką, tai nubodus jemu rašyt...

— Nuuu, raštininku pasilikai!

— Ot, mokinuosi, kad vieno netekus, kitas ant jo vieto atsirastų...

— Koks kitas?

— Naje, kaip vienas visuomenės darbininkas nusidėz, tai kad kitas galėtų varyti darbą.

— Kokį tai darbą, Vincai?

— Jonuti, tu reg's nesupranti apie ką aš šneku. Bėda! Męs juk esame žmonės, — skaitome, rašome ir kalbame, kad dabar biedniems žmonėms sunku gyvent, kad visur vargai ir

bėdos, kad viskas tas paeina nuo netikusio šėdieninio surėdymo. Męs norim tą surėdymą išgriaut — išnaikint, o ant jo vietos pastatyti naują, daug geresnį ir žmonėms laimingesnį. Tai matai, Jonuti, koks mūsų darbas. Ar supranti dabar?

— Nieko nesupratau ką tu čia pasakoji...

— Et, Jonai, — norėtum, suprastum ir butum labai doras vaikas ir mano mylimas draugas...

— Tai kas iš tavęs dar, Vincai? Ot, pristojai prie tų bedievių cicilistų ir laikaisi. O žiurėk, ką žmonės ant tavęs šneka, — tavęs neužkenčia, — keikia! —

— Kokie žmonės, Jonai?

— Ana, kunigėlis tavę iškeikė. Žiurėk, tavęs neapkenčia nė zakristijonas, nė vargamistra, nė daktarėlis, — visam miestely tu neturi garbės. Tu sakaisi, kad tu esi apšvietęs. O tavęs nekenčia visi poniškesni ir apšvietesni.

— Kokie ponai?

— Nagi, lyg nežinai: kromininkai, duoniai, kriaučiai, — visi apšvietesniejie.

— Ha, ha, ha! Tai tokius tu vadini ponais! Jonai, aš noriu tau trumpai apie tuos „ponus“ paaiškinti. Kromininkai, siuvėjai, duonkepiei ir kiti jiems panašūs — nėra joki ponai. Vieni ir kiti jie žiuri tiktai iš mūsų pirštų ir mūsų kišenės: kromininkai trokšta, kad tik męs pirkume jų tavorus; kriaučiai alksta, kad męs pareikalautume pasiuti mums žiponus ar kelines; duonkepiei nori kad tiktai nuo jų pirktumėm piragus, o patįs nekeptumėm. Matai, Jonuti, kokie tai ponai. Arba kunigėlis, vargamistra, zakristijonas ir daktarėlis. Kas jie per ponai? Kunigas meldžias užu žmones, kada tie jam duoda pinigą; vargamistra baladoja vargonus ir gi už pinigą ar kokią dešrelę; zakristijonas tiebia švakem

uz almužną; daktaras laukia, kad mes sirgtume, — kada mes sveiki, tai jis nuo to ir patsuserga. — Argi tai tu, Jonuti, tokius ponais vadini? Ne, — jie yra ubagai, be tarbelių, bet su šikšniniais čereslais ubagai...

— Ak tu, Vinciai, — juk ištikro tas tiesa. Bet...

Cionai vel duris pabaladojo. Atėjo vel pora vaikinų, kurie pertraukė visą kalbą. Todėl ir mes pertraukim iki kito karto.

Gandas.

Isz visur.

Rusijos statistika parodo, jog laike prabėgusių metų ant užlaikymo kalėjimų valdžia išleido 40 milijonų rublių, o ant mokyklų — tikrai 27 milijonus rublių. — Skaitlinės kalba už savę.

Šę savaitę bus Londone akva licitacija: bus išparduota 4000 žiedų kolekcija, kuri priklausė tulam Budapešto princui Odescalchi. Prince prosenuolis, Benediktas Odescalchi, buvo „Šventuoju tėvu“, po vardu popiežiaus Inocento XI, kurs pasimirė 1688 m. Taigi minėtas popiežius tą brangių žiedų kolekciją ir susirinko. Joje yra seniausių gadynių žiedai, atvežti iš Graikijos, Rymo, Rytų, Bizantijos ir Egipto. — Matyt, kad jau ir seniau bažnyčios šventos tėvai mėgo rinkti sau tuos turtus, kuriuos pas žmones ir „vargis išvagia ir kandis suėda“...

Indijose siaučia baisi džiurma (liga panaši į cholera, bet dar baisesnė). Per pastaruosius 6 mėnesius iki birželio 30, išmirė 1,060,067 žmonės — indusai. Ypatingai daug tenygių žuva Anglijos kolonijose. — Įstabu, kad Anglija užjėmusi tolimus kraštus, su tikslu juos pakelti kultūriškai, nepasirupina apginti nelaimingų indusų nuo epidemijų. Juk su-

teikiant gerus gydytojus visgi galima būtų šep teip prieš džiumą atsispirt.

Pareinančios žinios iš vidurinės ir pietinės Rusijų praneša, jog tenai šią savaitę perėjo dideli lietūs. Kijevo ir Volyniaus gubernijose tvanai išnešė nuo laukų visus javus. Prigėrė daugelis ir žmonių. — Iš visų pusių bėdos ant tų nelaimingų Rusijos žmonių.

Rymo popiežius išleido si-liabuseą (tokį aplinkraštį), kuriame 65-kiuose skirsneliuose aštriai iškeikia visus naujus aiškinimus biblijos ir evangelijų. Anot popiežiaus, visi nauji ištyrimai biblijoje paduotų istoriškų faktų, arba apie Kristaus gyvenimą, jo darbus, stebuklus ir myrį, teipgi visos naujos kritikos Rymo katalikų dogmų, esą ne naujaisi iš tyrinėjimai, bet „naujausios klaidos“. Jis ragina katalikiškąją liaudę grįžt prie seniausių dogmų, nutartų per vyskopus Tridento susivaziavime. — Taigi popiežius šiuomi padaro didelį žingsnį atgal. Bet lahai nenuosekliai: jis nepripažįsta jokių pataisymų katalikų tikėjime. Bet, kaip jis apžergs tokius pataisymus, kaip va—seniau po myrio bausme katalikų bažnyčia draudė skelbti, jog žemė apskriti; kitus už tokią ir panašią „bedievybę“ sudegino, o dabar pats praščiausias kunigas tiki, jog žemė apskriti ir vartoja tų „bedievių“ sustatytus kalendorius?!

Peterburgo „Darbininkų Tarybos“ sąnarys, p. Trocky, rengia į spaudą knygą po ant-rašu: „Cionai ir tenai“, kur tilps įdomūs faktai apie atsibuvusį Londone rusų socialdemokratų kongresą. Kongresas susidėjo iš 140 sąnarių. Daugumas jų buvo sėdėje kalėjimuose ir buvo ištrėmti už politiškus prasikaltimus. Su-

dėjus visų sėdėtąjį laiką, išei—na viso kongreso išbuta kalėjime 138 metai, 6 ir pusė mėnesių; buta ištrėmimo 148 metai ir 6 ir pusė mėnesių. Aštuoniolika kongreso sąnarių buvo po sykį pabėgę iš kalėjimo, keturi — po dusyk; 23 pabėgo iš ištrėmimo, penki iš jų po dusyk, o vienas trissyk.

Anglijos vienoje prieplaukoje urėdninkai aptiko ginklų siuntinį. Ištyrę, kad tai siuntinys eina į Rusiją, ir išsiteiravę nuo Rusijos šnipų kad pajėmėjai yra revoliucionieriai, visą tą siuntinį konfiskavo. Užgrobe tokiu budu nuo rusų revoliucionierių 90,000 šautuvų! — Argi tai nevalgys, tie Anglijos prieplaukų urėdninkai?

Atsakymai.

K. Rugieniui. Tamistų polemika su „Šviesos Dr—tės“ kuopa nuėjo ant smulkių ypatiškumų, kurie, —kaipo tokie, laikraščiams nebetinka. Gal yra teisybės ir vienoje pusėj ir kitoj; bet kadaigi nė viena iš jų nevalioja aiškiai išdėstyti faktus ir parodyti „Šv. Dr.“ ir „T. M. D.“ kuopų tikrą pasi—laikymą, o to vietoje nueina ant ypatiškų pasibarimų, tai tas visuomenei nebėra žingeidu. — Netilps.

J. S. Karvelis. Korespondencijoje aprašytas Tamistos prietikis su karčėmninku Rudaičiu, ir kaip jis nenorėjo pirkt laikraščių, zesvarbus. Tokių atsitikimų yra tukstančiai. Neatspaudzynam. Šiaip — tinka.

Zubrickui. Tamista! Nėpyksite, kad mes pranešime, jog Eastono polemikoms senei jau uždarem savo skiltis. Daugiau dirbkite, mažiau viens kitą pridabokite. Laikraščiai privalo žmonių apšvietimu rupintis, o ne platinimu ir palaikymu ypatų kovos.

Susirinkimai.

Glen Lyon, Pa. bus susirinkimas 16 kuopos T. M. D. 28 d. Liepos, 4 val. po piet, pas J. Anskį, meldžiame visų draugų pributi, ba turime svarbių reikalų kas link skaitinyčios ir kitų reikalų. Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieškau Akesandrą Pelenį, paeina iš Kauno gub., Šiaulių pavieta, Kuršėnų volosties nuo Šaukėnų. Metai kaip Amerikoj, atvaziavo į Rochester, N.Y. Atvaziuodamas pametė savo bilieta ir kitokias popieras, atsišaukia ant šio adriso:

Petras Bartkevičius
145 Broaway,
Cambridgeport, Mass.

Didelis Piknikas!

1—mos kuopos Susiv. Liet. A. Edwardsville, Pa. Atsibus utarninke, 6—tą dieną rugpjūčio, 1907 m., ant SANS SOU—CI PARK. Prasidės 9—tą val. ryte, o pasibaigs vėlai vakare. Muzika bus iš Zapyškio. Užkviečiam visus lietuvius ir lietuvaites kuoskaitlingiausiai susirinkti. Komitetas.

Lietuviška Kolonija.

Šiuomi prancšam visiems lietuviams: New Yorko, Brooklyno ir apieliukės, kurie da nori pirkti lotus lietuviškoje kolonijoje — FLORAL PARK lai pasiskubina ir tegul pribuna ateinančioj nedėlioj 12:30 val. po pietų ant Long Island City dipó, kur gaus tikietus dovanai.

The McCormack
Real Estate Company.

Aukos.

Revolucijos reikalams.

Ashley, Pa. M. Stankevičia, P. Sinkevičia po 50 c.; J. Bučionis, A. Žekas po 25 c. Smulkesnių aukų 40 c.

Buvo (N. 27) \$185.02

Viso labo \$186.92

Veidas.

Lyg upė suraus, šilto vandens nubėgusio per kalnynus, per gyvus antodinius kalnynus...

Apaugę tankūs ir truputį juodi karklynai, kuriuos aš menįs pereitą subatą iki odos buvo nuskutę...

Bruvūs, pajuodę ir pilni pašū, tarsi smarkaus lytaus dumblo apnešti vikšrynai, — vikšrynai, kurie niuksojo ant jaučiančios gyvybę odos.

Blakstienos, retkarčiais, kaip maluno sparnai, tai į viršų, tai žemyn vartėsi; tai ženklas, kad įkyrėjęs yra gyvenimas.

Akių žibėjo, lyg menkai mėnulio šviesa apšviesta jurė; ten matėsi, tarsi veidrodyje apireiškimas pagiežos ir plasnjančios raudonos vėlavos, kurių reikė lemimą pražuties senamjam pasauliui.

Nosįs dunksojo, kaip kanuolė, iš joėjo, kaip perkuniški ūviai dvokiantis kvapas, kuris buvo sutrauktas tvankioje dirbtuvėje.

Kaltinai buvo susivėlę, susidraikę, kaip nuo lietaus seniai sukrauti šieno kugiai.

Tai balsas, tarsi sužavėtas stabas, rodos prieš tokį turėtų go lų apgaudinėtojai pulti ant kelių ir prašyt visko, kaip nuo dievų gausybės.

Bet tas viskas buvo priešinga, ja n rodėsi, kad jis turi gyventi paveikslė gyvos mašinos.

Visados tas veidas buvo prijungtas žiūrėti į aliejuotą stebulę, kurioje jis savę matė, — matė jis tą reginį, kurį šventinyciose vadina velniu.

Nuo ankstybo rytmečio iki vakaro, kas dieną per savaites, mėnesius, metus ir visą amžių jo veidas buvo stebulės paveikslė.

— Kelkis greit, — sakydavo pabudę penktą valandą ryto savo moterei, — eik sušildyk puoduką kavos.

Da vis moterį nenorėdavo paleisti saldus rytmečio miegas

ir ji negalėdavo nuo pirmo pažadinimo atsikelti.

— Kelkis! — jis užrikdavo: — juk žinai, kad man reikia eiti!

— E, jau tu širdele, — moteris besikeldama atsakydavo: — neduodi jau man truputį užsnusti.

Ir teip, kas rytas tas begyvybės šešėlis slėpdavo savo veidą nuo saulės šviesos.

Šliburis.

Aktas malones.

(Pamėgdžiojimas Zdzislavui Dėbickiui)

Myliu nukankintą Lietuvą iš visos širdies, iš čielos vėlės (dušios) ir visų savo pajėgų...

Myliu tuos klonius javais linguojančius, tas upes tekančias į tolimes juras, tuos miškus pilnus žvėrių ir paukštelių.

Myliu kaimus ir miestus, kuriuose mano broliai gyvena. Myliu viską, kas iš tos žemės pareina ir kas ant jos pasiplečia.

Tuos juodus pudimus, žalias pievas pavasary, laukas kvietkomis kvėpiančias, žiogelių čirškimą, svirplių žvangėjimą, burkavimą karvelių miškuose.

Liepos saulėtus vidurdienius ir juose bitelių skambėjimą, prabudusių brėkštoje paukštelių čiulbėjimą, guzučio klegnimą ant stogo viršūnės, kurkšėjimą gervių aukštai-aukštai padangėmis skrendančių...

Myliu tą skaistų dangų, kuris turi apglėbęs mano prigimtą žemelę, įkaitintą saulės vidurdieniais, o mirgantį žvaigždėlėmis rugsėjo budriose ir kvėpiančiose naktise.

Myliu tas pilkas šiaudais dengtas grįteles ir tą sėmėguotą liaudę, giedančią litanijas bažnyčiose. Tuos tuščius kelius ir vieškelius, prie kurių stovi kryžiai iškėlę aukštyn rankas; tas azias, kiekiais ir

rudymuotais arkledanziais apžėlusias; tuos pataisus ir samanas pavasario pašiluose besikėrojančius; tuos geltonus žvairius ramunėlius ir raudonus prikimbančius kodyla šarkakojus...

Myliu baltus beržus ir išliegusius bijunus; myliu šimtamėčius aržuolus, mandagius klevus, drovias pušis ir viliojančias liepas — myliu tuos medžius mačiusius gentkarčių gentkertes.

Myliu tuos rudai-auksinius girių trakus kuriuose rudens laike susirenka paukščiai prieš išlėkimą į šitąsias šalis; tas liudnas pakriaušes po kurias vargdienio siela klaidžioja blaškydama auksinius pienpukius augančius smiltynuose. Myliu tą rudeninį lietų, skambinantį mano paties vėlės nusiminimu į šibas; tas ukanas kilančias iš palių; tą viesulų švilpimą laužantį po miškus sausas šakas.

Myliu tas baltas, sniegu apklotas, lygumas, tuos medžius šerkšnu apšepusius; tuos minkštus kelius, kuriais šliaužioja prastos, nekaustytos kaimiečių rogės.

O už viską labiau myliu pirmą pavasario žolelę, pirmą saulutės dieną, prabudimą iš gilaus žiemos miego — dieną velykų — Laisvės...

Myliu ją iš čielos širdies, iš čielos vėlės ir iš visų mano pajėgų... Neužmigk jau daugiau tu, mano numylėta Lietuvos liaudis! Šėdien tavo diena atėjo, — naudokis jaja! Prisikelk!...

Vurgomatis.

Susiaurinimas Rusijos liaudei tiesu.

Paleizdamą 2 rają Dumą Rusijos valdžia išmetė žemajai liaudei kovos pirštinę. Caras susitarė su ponija ir biurokra-

tais palengvėlio visai prastus žmones nuo parlamento atšalinti. Jiems tiktai tada žadėjo vietą dumoje, kada jie buvo pradėję kilti, kada rustinga liaudies pagieža verste vertė caro sostą Petergofo palociuje. Bet syki jau žmonės nusiramino, dabar caras jokio sau pavojaus nebejaučia. Māno sau: dabar jūs, kvailiai, galite sau nykštį čiulpt. Bėda buvo kol jūs visi išvieno buvote sukilę. Išardėm jau mėš jūsų burius. Todėl laukan iš pomūsų akių!..

Apskelbė valdžia, — ar tik žadėjo apskelbti, naujus rinkimus į 3 čiają dumą. Dumą sušauks — vieni sako ant 14, kiti ant 17 lapkričio, ateinančiame rudeny. Bet kokią Dumą! Sėmėgių jau visai mažai bebus; o jeigu kaip kurie ir paklius, tai jau tik bailūs prieš valdžią ir tamsų muzikėliai, bei juodašimčių padrumzlės, kuriose dabar Rusijos ponai ir kapitalistai su pasigėrėjimu maudosi. Išsimaudę liaudies kraujuje apsiplauja juodašimtiškuoju patrijotizmu... Bent teip caro valdžia sau manė, kad trečioji дума iš tokių gaivalų susidės.

O ji gerai išrokuoja. Tuktančius išžudžiusi savo priešų, šimtus tukstančių surakinusi į kalėjimus, ištrėmusi tenai, kur amžina naktis ir žiemos speigai, — ji dar štai ką padarė:

Ji begėdiškai susidurino liaudies tiesas!

Nauji rinkimų padavadijimai štai ką gieda:

1) Smulkiems zemvaldziams, kaimiečiams, miestiečiams ir darbininkams bus sutaisytos kuomaziausios atstovijos tiesos;

2) Naujos tiesos duos kuoplačiausią veikmę rinkimuose kulturiškoms varsoms: valdininkams, stambiems zemvaldziams, pabrikantams, pramo-

ninkams, turčių luomui, dvasiškiškai ir juodašimčiams (kurie dabar beveik atvirai tapę paties caro legalizuoti ir prijimti už pamatinę Rusijos politiską partiją);

3) Pačiuose rinkimuose valdžios tarnai stengsis nedaleisti išrinkti tokius rinkikus į gubernijų susivaziavimus, kurie „visai nepribrendę prie valstybės reikalų supratimo.“ Teipgi žiurės, idant iš tokių ir į atstovus nepatektų. Tas vienas punktas jau atšalys neišpaskitai didelę daugybę žmonių, ir atšalys kaip tik tokius, kurie dumoje reikalingi. Tas punktas duos caro činauninkams neaprubežiuotą galybę ir sauvališką slėgimą rinkimuose;

4) Lenkijoje ir Kaukaze bus beveik ant pusės sumažintas atstovų skaitlius; Lietuvoje: iš Vilniaus gub. nuo lietuvių liaudies tebus du atstovai, iš Kauno — vienas!

5) Ant galo tolimuosiuose valstybės kraštuose, kaip Turkestane, stepų srytise ir Rytinėje Siberijoje — kur pirmiaus liaudis davė dumai atstovus pačius aštriuosius valdžios priešus, — dabar iš ten ne vieno atstovo Dumon *nebežleis!*

Visi caro prizadai — sulaužyti. Visos duotosios tiesos — sumindziotos. Nelaiminga Rusijos liaudis, tiek kraujo išliejusi, tiek iškentėjusi, nusi-pirko labai brangia preke — nelaisvę...

Kas bus? — Tas, kas buvo desetkas metų atgal. Reikės liaudei pradėti darbą iš pradžios. Revoliucija turės Rusijos minias išliuosuoti, jeigu tų pačių minių didžiuma da teip buvo lengvamislė, kad pasigailėjo caro-zudiko, nenu-trenkė jo tada, kada jau buvo nusitvėrusi už skverny, ir patikėjo jo pasalingiems tigro prizadams. Bet dabar jau bus kitokia revoliucija: liaudis gavo baisią lekciją...

Fantazijos svajone.

(Feljetonas).

Puiki ir neapsakomai miela ta valanda, tas gyvenimo skirsnelis, kada apie ką nors laimingą žmogus svajoja!

Pakilau teip aukštai — aukštai, ir tęnai toli — toli radau lyg kitą žemę, rodos tęnai mano tėvynė, bet visiškai kitokia — daug laimesnė ir laisvesnė. Žmonės gyvena tarsi tie legendos aniuolai, jie jau nebekenčia vargų nė alkio...

Ir teip tęnai miela ir ramu gyventi.

Bet, štai, — svajonių regykla greitai persikeičia. Štai tėvyniškas kraštas, papludęs ašarose — varguose. Prieš akis baisi regykla, girdžiasi vaitojimai ir verksmai. O siaubunas, su išverstomis akimis, rija sau gyvus žmones ir siurbia motinų ašaras...

Nuvyto seselės veidas, ir girdžiasi griaudinga daina. Tai dvasios skausmo giesmė; bet ji teip nedrąsiai išsilieja, jog jos žodžių negalima pagauti, ir aidas nyksta — kur tęnai tolybėje, palikdamas kartų įspūdį ir perveriantį skausmą krutinėje.

Svajonė... Aš randuosi girioje; žaliuoja ir ošia medeliai, dangstydami savo šakomis apsamanuotus dirvonus; rodos, tai tęnai ramu... Vėjalis pušnojama pamažu vos judindams medelių šakas, kurios, tarytum, bučiuojasi ir dainuoja dainą, kuri, rodos, kad it kur tai girdėta... Ir širdis pradeda smarkiaus plakti ir jau smai užkaista.

Klausaus ir vis artesniai slinkta ir aiškesniai girdžiu stebuklingos dainos melodiją. Girė nutyla ir tartum prigimtis apmūrė; klausosi tos griaudingos giesmės. Girė juk be jausmų, bet atjaučia tą dailią giesmę, tą skausmo iškilmingą giesmę.

Tamsus girės tankumynas nušvito, ir dabar jau aiškiai

girdėjos, jog tai iš tenai veržiasi ir plėtojasi tas balsas.

Svajonė... Ir jau matau dailų liemenį. Mergaitės plaukai palaidi plevėsuoja ir pridoda nežemišką skaistumą; akise matau drąsą ir viltį; balsas pasiekia širdį.

Misliju ir — atspėju — tai Laisvė. Ak, kaip ji graži, skaisti, kaip miela ir maloni!

Ištiesiu rankas, traukiuos artyn, idant apkabinti ir spauti prie krutinės, išdziuvusios nuo vargų ir kentėjimų. — Nedrįstu, bijau nubaudyti, ir stoviu kaip stabas, ir matau, jog tai grožybės deivei uždėti pančiai ant rankų ir kojų.

— Laisvė! — netikėtai sušukau. — Kas tave privertė slėptis tamsioje girėje, kas apkalė tave nelaisvės pančiais?! Aš, aš už tave atmonysiu tavo budeliams — kankintojams.

— Ne, tu to nepadarysi, esi silpnas, — silpnutis; reikia spėkos; pažink tu vienybę, o vierybėje yra galė. O šiaip — žusi, kaip jurėse lašas. Daug jau buvo karžygių, milžinų, galiunų, — visi jie žuvo, nieks jų nepamen. Tik aš jų darbus atmenu ir apdainuoju!...

Ir užgiedojo Laisvė karžygių giesmę; aidas skambėjo per girę. Ir pravirko girė, uolos, paukščiai, žverys ir su jais drauge visa gamta, verkiau ir aš...

Prabus, žmonija! Ar tu dar negirdi Laisvės giesmę, ar dar tau negriaudina širdies jos vaitojimai. Vienykis — tau suteiks galybę. Pamatysi laisvę ir ji teip graži, už tikra ją pamyleisi, ir busi palaimintas.

P. Narvydas.

Iš milijono-rublis

Paveikslėlis iš rusų činovnikų gyvenimo.

Kunigaikštis Orlov padovanojo pašelpai kareivių, išsiųstų ant karės lauko į Mandžu-

riją, milijoną rublių ir šitepos pranešė kvatermeisteriui:

— Jūsų Ekscelencija: — Štai įteikiu tau vieną milijoną rublių, kurį skyriu pašelpai mūsų biednų kareivių, išvartytų į tolymuosius rytus.

Jenerolas kvatermeisteris praneša intendentui šiaip:

— Telaimina Dievas kunigaikštį Orlovą: štai duoda 500 tukstančių, kuriuos man įteikė pašelpai mūsų biednų kareivių Mandžurijoje.

Viršininkas intendantūros, pranešdamas savo pagelbininkui, rašo:

Jeigu mūsų matuška Rusija turėtų daugiau tokių didžiųjų labdarių, kaip Jo Mylista kng. Orlovas, tai būtų kitaip: Štai jis paaukavo 250 tukstančių rublių pašelpai vargingų mūsų kareivių.

Intendantas korpuso jau gauna šiojį pranešimą:

Kng. Orlov teikėsi paaukauti 100 tukstančių rublių biedniems kareiviams. Duodu juos jūsų korpusui.

Intendantas korpuso praneša pulko intendantui:

Čia tamistai prisiunčiu 20 tukstančių rublių; paaukuota kng. Orlovo pašelpai mūsų kareivių.

Pulko intendantas rašo pulkauninkui:

Mūsų biedniems kareiviams kng. Orlov. paaukavo 2 tukstančių rublių, kuriuos štai jum čia ir įteikiu.

Pulkauninko paliepimas:

„Dovanos mūsų pulko kareiviams: viena dėžutė čekoliadų nuo p. Mušino, tįs poros kelinių nuo N. N. ir vienas rublis pinigų nuo kng. Orlovo, už ką paliepių išdalint po šnapso čerkutę.“

* * *

Iš vieno milijono rublių, be einant per urėdninkų rankas, tirpo-nyko, iki beliko vienas rublis, kurio kareivis ir negavė, ues jam išmainė ant „kazionnos“ degtinės...

P. J. Barniškis.

Atsiszukimas in žmogiszką protą.

Kaip paraginti mainierius neprigulinčius prie unijos.

Keli anglekasių unijos urėdinkai raporte apie kietąją angliją praneša, kad mūsų vientaučiai pamažu rėšosi prie unijos regimai jie pradeda suprasti kad jei jie nori prilaikyti dabartinius uždarius, reikia prilaikyti unijos galybę, nes tai yra unija, ką prilaiko uždarius ir ateityje išreikalaus da kitus pagerinimus.

Tai yra labai gera naujiena, nes mus labai apeina mūsų viengėnčių padėjimas. Mūsų geidžiame jiems pasisekimo. Mūsų norime, kad jie eitų pirmyn. Mūsų trokštame, kad jie visi, ką dirba kietosios anglies kasyklose, turėtų geresnius uždarius ir geresnes darbo išlygas, ir mūsų aiškiai suprantame, kad tik per pasistengimą gerai susiorganizavusios unijos tos išlygos bus atsiectos.

Kad mūsų vientaučiai, kurie čia gyvena, gabenasi iš Lietuvos į čia savo pačias, vaikus ir gimines, jie teip daro, nes tiki, kad jie turės vis tokius uždarius, kokius jie dabar turi, arba susilauks da didesnių. Bet jeigu jie tikrai nežinotų, už kiek laiko jų darbo valandos bus pailgintos arba jų uždariai sumažinti, arba jeigu jie nežinotų, kada jiems atsieis but be darbo kelis mėnesius eleiv streiko, kuris suėtų jų disus į šį padėtus suėdiniumus, jie ne teip skubintų pasikviesti savo gimines ir draugus.

Atsiranda mainierių, ką tvirtina, užsidėjimas didelių kompanijų esąs neteisingas dalykas dėl darbininkų, o tuom tarpu turi pripažinti, kad toms didelėms gerai sekasi, o toji su kuria mainieriai daugiausiai susideda — anglies savininkų organizacija, duoda darbo tuks tančiams darbininkų.

Vieton skųstis, kad neteisingai apsieinama, darbininkai turėtų pasekti prezidento J. Mitchellio patarimą ir su visa energija triusti apie ištobulinimą mainierių unijos. Visi kapitalistų pinigai būtų ant uiek, jei nebutų darbininkų dirbančių; ir pinigai ir anglies savininkai stovėtų dyki, jei ne atsirastų mainierių noringų išimti tą angliją, kurią gamta pakavojo žmonijos pasinaudojimi.

Iš visų šios šalies dalių, kad esti metiniai darbo organizacijų mitingai, ateina raportai apie puikias pasekmes, kur darbininkai ištikimai laikosi prie unijos, prie kurios jie priguli, ir kur jie klauso savo viršininkų ir neatsimeta nuo unijos. Iš to turėtų imti pamokinimą tie mainieriai, ir tokių yra daugelis, kurie dėlto, jog dirba po 2-3 metų kontraktu, kurį jų unijos galybė jiems išgavo nuo operatorių, tiki, jog jie gali nepaisyti apie uniją, apleistą ją ir susičėdyti kelis dolerius, kuriuos jie būtų turėję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies anglia kasyklų darbininkai neturėjo pagabesnės valandos apsvaryti, ką unija yra padarius, nes dabar yra ramu visuose mainių distriktuose ir daugelis dirba po kontraktu ant 2-3 metų, biznišku kontraktu su operatoriais, po tokiu kontraktu, kokio jie vieni niekad nebutų galėję įgyt be unijos pagalbos, ir kuris geriau juos sutaikė su operatoriais, negu jie pirmiau buvo.

Mūsų viengėniai, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitchellio dabartiniam metiniam susirinkime Indianopolyje, kad daugelis mainierių tame distrikte neišpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sąnarių gale metų susimązino, vietoj ką turėjo pasidauginti.

Ant pardavimo!

Su 6-šiais kambariais stuba ant 17 Murry str., netoli Hazle gatvės Wilkes Barre, Pa. Lengvos išlygos, už \$1,100

Parsiduoda salionas su namu ant Parsons, Pa. už \$5,500.

Parsiduoda 1-nas lotas ant Lee Park, Pa. už \$3,50

Parsiduoda lotas ant Hilldale, Pa. už . . . . . \$1,50.

Dasižinokit pas:

J. C. & W. L. Farrell,

51 Welles Bldg.

Wilkes-Barre, Pa.

PIKNIKAS!

Draugystės Szv. Kazimiero, Plymouth, Pa. Atsibus Fern Brook Parke, Utarninke 6 d. Rugpjūčio 1907. Karai spešil ateis į Plymouthą 8:30 ryte. Taigi lietuviai ir lietuvaitės, seni ir jauni prisirengkit iš anksto. Kiti karai eis paprastai.

Muzika bus kuopuikiausia.

KOMITETAS.

Lietuviškos Literatūros agentas.

Visokios lietuviškos kalboj knygų yra gaunamos pas mane; teipgi užrašinėju lietuviškus Amerikos laikraščius ir iš Lietuvos „Skardą“.

Esu „Skardo“ bei jo išleistų knygų agentas; pažiūrėjimui galima gaut 1 No. už 6 c. pašto ženkleliais.

Visados įdekite už 2 ct. pašto ženklelį (markę) dėl atsakymo.

Lietuviai, visados kreipkitės pas savo draugą, P. J. KAILIŲ, 1515 Sheff eld st., Allegheny, Pa.

Pigiai.

Ant pardavimo 50 egzempliorių knygų visokio skyriaus: istoriškų, dainų, pasakų ir tt. Puikiai apdarytos. Priežastis pardavimo keliauju į Lietuvą. Dasižinokit ant šio adriso:

M Alianskas

432 Metropolitan Ave.

Brooklyn, N. Y.

NAUJA KRUTUVE.

Nesuprantantis visados užmoka brangiau; jeigu galima tavorą naud irkt už pusę prekės. Ateikite ir peršildykite! — Lalkrodėlių, lenctugėlių, žiedų, armonikų, skripkų, klernetų, flintų, karabinių, revolverių ir t. t. Ateikite, o pamatysite mūsų naują krautuve priešais City Hall

A. E. Rakočy,

31 E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Dvi rūšios žmonių.

Henry Ward Beecher pasakė, kad sviete yra tiktai dvi rūšios žmonių, jomis buva: „Aš noriu“ ir „aš negaliu“ žmonės. Žmonės „aš noriu“ eina ir dirba darbus, o žmonės „aš negaliu“ sėdi, dairosi ir kritikuoja anuos. Tas teisinga, vienok yra ir tokių žmonių, kurie norėtu prisidėti prie tų su vardu „aš noriu“, vienok liga priverčia juos priskaityti prie rūšies su vardu „aš negaliu“. Daugumas iš jų gali lengvai sau pasigelbėti, vartodami Trinerio Elikasyrą Karčiojo Vyno. Szitas vaistas visada padaro gromuliojimo organus sveikais, išvalo kraują ir pagamindamas naują kraują, suteikia organizmui naują energiją. Vaisių turi butinai visi tie yartoti, kurie jaučiasi pailę be jokios ypatingos priežasties, kurie jaučiasi bevilingais, apseiblausiais, be energijos, kurių apetitas sumažėjęs, kurių veidas neiškus, kurių gromuliojimo sistema neveikia teip atsakančiai, kaip turėtų veikti. Duok vaisių visiems, kurie reikalauja sveikatos, pajiegos ir energijos. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner, 700 S. Ashland Av. Chicago, Ill.

GRAMATIKA angliškos kalbos.

su ištariu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (eit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiuntimu - \$1.25.

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagalbos mokintojau; 24 psl., su prisiuntimu - 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adriso:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražius rašto. Rašto žodžių yra 285. Psl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,

P. O. Box 62 New York City.

Bell Phone 235 R. Brady.

Grassel & Bahme,

Perėmėjas nuo Charles A. Grassel, Sr. Laikau krautuve, Karpetų, Kljonų, sieninių popierių ir teip toliaus.

1506—1508 Beaver Ave. ALLEGHENY, PA.

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekioja metams 3 dol., puosei metų 1,50. Adresuok:

627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.